

Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep

Publicaties zijn te lenen uit de verenigingsbibliotheek. De medewerkers krijgen gratis een exemplaar.

Dick Jonkers

Hilversums Wasmeer nader bekeken

In het Hilversums Wasmeer en omgeving vestigden zich in 2012 36 verschillende vogelsoorten. Hiervan vielen zes soorten in de categorie water- en moerasvogels. Net als in veel andere waterrijke gebieden in ons land heeft de grauwe gans ook gebroed in het deel waar het ven in ligt. Dit herbergde daarnaast ook enkele paren brandganzen en een paar nijlganzen.

Van het Hilversums Wasmeer zijn vanaf 1970 veel broedvogelgegevens verzameld.

Sindsdien is de ornithologische waarde van het gebied sterk verminderd. De karakteristieke soorten geoorde fuut, dodaars, bergeend en kokmeeuw, zijn verdwenen. Ontwikkelingen in het ven en wellicht de aanleg van de rijksweg A27 hebben daarbij waarschijnlijk een rol gespeeld.

Jonkers, D. A. & de Boer, J. 2012.

Broedvogels van het Hilversums Wasmeer en omgeving in 2012.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 208. 27 blz.

De Monnikenberg geïnventariseerd

Landgoed de Monnikenberg bevatte in totaal 42 verschillende soorten broedvogels, met een gezamenlijk aantal van 370 broedparen. Hieronder bevonden zich diverse soorten die kenmerkend zijn voor oude bossen, zoals zwarte specht, bosuil, boomklever, glanskop en appelvink. Van de roofvogels waren buizerd en havik vertegenwoordigd. In het Monnikenwater, een ven dat in een grasland ligt, vestigden zich vijf soorten watervogels, als opvallende soorten kwamen daarin voor een dodaars en een bosrietzanger. Van de grauwe vliegenvanger een soort, die sinds het begin van de jaren tachtig afneemt in ons land, huisden er zes paren. Het rapport heeft de nulsituatie vastgelegd van de vogelstand, voordat die zal veranderen en/of verdwijnen door het bebouwen van een deel van gebied.

Jonkers, D. A. & de Boer, J. 2012.

Broedvogels van de Monnikenberg in 2012.
Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 209. 24 blz.

Broedvogels van enkele binnen- en buitendijkse terreinen van de Eem

De hierboven genoemde terreinen hebben een geringe oppervlakte en er komen dan ook veel minder broedvogelsoorten en kleinere aantallen voor dan in grotere weidevogelgebieden. Daarom zijn ze niet minder waardevol, want ze stofferen ook het landschap, waar weidevogels in thuis horen. De vijf terreinen hebben samen een oppervlakte van bijna 74 ha en liggen verspreid langs de Eem van Eemdijk tot en met Baarn. Het gemiddelde aantal soorten broedvogels ervan is tien. Het totale aantal territoria bedroeg 212. Tot de soorten van de Rode Lijst behoorden zomertaling, wintertaling, slobbeend, grutto en tureluur.



Grutto in de Eempolder Foto: B. v.d. Brink

De Buitenvaart Noord was goed voor acht paar kluten, het hoogste aantal in veertien jaar. Opvallende waarnemingen zijn die van parende oeverlopers in de Buitenvaart Zuid en een kleinst waterhoen in de Wolkenberg.

Houten, M. van 2012. Resultaten van broedvogelinventarisaties in binnen- en buitendijkse terreinen van Natuurmonumenten bij de rivier de Eem.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 210. 91 blz.

Broedvogelinventarisatie Het Hol

In het Hol is het voorkomen van 47 soorten broedvogels vastgesteld. Er zijn drie soorten gevonden van de Rode Lijst: spotvogel, matkop en snor. Van de snor waren 16 paren aanwezig. Houtsnip, blauwborst, grauwe vliegenvanger, appelvink en goudvink waren de krenten in de pap. De bos- en struikvogels

vogels waren goed vertegenwoordigd met als talrijkste broedvogels tjiftjaf (75 territoria), fitis (60 territoria) en winterkoning (47 territoria). De algemeenste moerasvogel was de rietzanger (43 territoria). Vergelijkingen met eerder uitgevoerde inventarisaties is vrijwel onmogelijk door verschillen in de inventarisatiemethodiek. De auteur schetst de predatiedruk van de havik op middelgrote vogels, die onmiskenbaar lijkt uit te zijn, waardoor waarschijnlijk het waterhoen geheel verdween. De meerkoet liep van 44 paar in 1992 terug naar 4 paar in 2012! De grauwe gans nam toe van 3 paar in 1992 naar 27 paar in 2012, maar die soort is geen havikprooi. Opmerkelijk is de achteruitgang van de matkop van 23 paar in 1992 naar 2 in 2012. Aan de andere kant zijn er bij diverse soorten forse toenames. Voor een deel lijken de uiteenlopende ontwikkelingen verklaarbaar, voor een andere deel geheel niet. Blijven monitoren en vastleggen wat voor interne ontwikkelingen plaatsvinden in gebieden en net daarbuiten, kunnen wellicht enig licht werpen op pieken en dalen in de broedvogelbevolking.

Prop, D. 2012. Broedvogels van Het Hol 2012.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 211. 32 blz.

Broedvogelinventarisatie Hilverbeek en Spanderswoud

Deze in 2012 uitgevoerde broedvogelinventarisatie leverde voor de landgoederen Hilverbeek (75 ha) en Spanderswoud (81 ha) resp. 31 en 36 broedvogelsoorten op. Beide gebieden zijn in eigendom en beheer bij Natuurmonumenten. Het tweede landgoed moet niet verward worden met het aanliggende, veel grotere Spanderswoud van het Goois Natuurreservaat. In Hilverbeek kwamen twee soorten van de Rode Lijst voor: boerenzwaluw en huismus; in het Spanderswoud waren dat er drie: boerenzwaluw en grauwe vliegenvanger en huismus. In het Spanderswoud waren vestigingen van twee paren grauwe ganzen; in Hilverbeek zijn maar liefst vijf paren nijlganzen vastgesteld en ook één paartje van de carolina-eend. Tot de leuke broedvogelsoorten behoorden ook de zwarte specht en blauwborst in het Spanderswoud en de glanskop in Hilverbeek. Hoewel beide landgoederen in het verleden diverse keren zijn onderzocht, bleek ook hier

het vergelijken met eerdere inventarisaties moeilijk. Oorzaak daarvan waren het verschil in inventarisatiemethodes en de onderzochte oppervlakte. Wel is duidelijk dat zowel de kleine bonte specht als de groene specht zich in 2012 niet in beide landgoederen hadden gevestigd

Mooij, J. 2012. *Broedvogels Hilverbeek en Spanderswoud 2012.*

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 213. 30 blz.

Resultaten van weidvogelinventarisaties in Westelijk Eemland

Twaalf van de zeventien weidvogelsoorten die vermeld worden op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels hebben in 2012 gebroed in de delen van de Noordpolder te Veld, Maatpolder (Eemnes), De Kampen (Blaricum) en object De Slaag (Hoogland). De aantallen mogen er zijn. De Noordpolder te Veld en de Maatpolder, samen 247 ha, bevatten 330 paren grutto's, 289 paren Kieviten en 121 paren tureluurs. De watersnip huisde er met 6 paren en de kempahaan met 5 paren.



Roerdomp

Foto: Bertus van den Brink

Voor het eerst sinds vele jaren broedde er weer een roerdomp. Het is al weer heel wat jaren geleden dat die in het gebied nestelde.

Het object De Slaag (71 ha) was goed voor zeven soorten van de Rode Lijst. De tureluur met 28 paren. De watersnip kwam weer uit op één paar.

De grutto voerde met 59 paren de ranglijst aan, de Kievit volgde met 44 paren en daarna kwam de tureluur met 32 paren.

Jonkers, D.A. 2012. Resultaten van weidvogelinventarisaties in delen van de Noordpolder te Veld, Maatpolder (Eemnes), De Kampen (Blaricum) en object De Slaag (Hoogland) in 2012.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 215. 91 blz.